

Datum stupanja na snagu 09.06.2008. (Sl.glasnik BiH 17/03)

S P O R A Z U M

IZMEĐU

BOSNE I HERCEGOVINE

I

REPUBLIKE MOLDOVE

O

UNAPREĐENJU I RECIPROČNOJ ZAŠTITI INVESTICIJA

Bosna i Hercegovina i Republika Moldova, u daljem tekstu: "Ugovorne strane",

U želji da prošire i ojačaju ekonomsku saradnju između Ugovornih strana na osnovama ravnopravnosti i uzajamne koristi;

Sa namjerom da stvaraju i održavaju povoljne uvjete za veće investiranje investitora jedne Ugovorne strane na teritoriji druge Ugovorne strane;

Uvidjevši da će unapređenje i recipročna zaštita takvih investicija po ovom Sporazumu doprinijeti stimulaciji poslovne inicijative i povećati ekonomski prosperitet Ugovornih strana;

Sporazumjele su se kako slijedi:

Član 1.

Definicije

U svrhu ovog Sporazuma:

1. Izraz "investicija" označava svaku vrstu sredstava investiranih u svrhu sticanja ekonomske koristi ili u drugu poslovnu svrhu od strane investitora jedne Ugovorne strane na teritoriji druge Ugovorne strane u skladu sa zakonima i propisima ove druge i uključivat će posebno, mada ne isključivo:
 - a) pokretnu i nepokretnu imovinu, kao i bilo koja druga imovinska prava kao što su hipoteke i retenciona prava ili druga sredstva obezbjeđenja;
 - b) udjele, dionice ili bilo koji drugi oblik učešća u kompanijama;
 - c) potraživanja novca ili bilo kojeg izvršenja koje ima ekonomsku vrijednost;
 - d) prava intelektualne svojine kao što su autorska prava i njima srodna prava, patenti, modeli i uzorci, trgovački znakovi, trgovačka imena i znanje i umijeće;
 - e) poslovne koncesije date zakonom ili po ugovoru, uključujući koncesije za istraživanje, uzgajanje, ekstrakciju i eksploataciju prirodnih resursa.

Bilo koja kasnija promjena oblika u kojem su sredstva investirana ili reinvestirana neće utjecati na njihov karakter kao investicija, pod uvjetom da je takva promjena u skladu sa zakonima i propisima Ugovorne strane na čijoj teritoriji je investicija izvršena.

2. Izraz "investitor" označava:

a) u odnosu na Bosnu i Hercegovinu:

- (i) fizička lica koja uživaju status državljana Bosne i Hercegovine prema zakonima koji su na snazi u Bosni i Hercegovini, ako imaju prebivalište ili glavno mjesto poslovanja u Bosni i Hercegovini;
- (ii) pravna lica osnovana u skladu sa važećim zakonima u Bosni i Hercegovini čije se registrovano sjedište, centralna uprava ili glavno mjesto poslovanja nalaze na teritoriji Bosne i Hercegovine.

b) u odnosu na Republiku Moldovu:

- (i) fizička lica koja uživaju status državljana Republike Moldove po zakonu koji je na snazi u Republici Moldovi;
- (ii) pravna lica koja su osnovana, konstituisana ili na drugi način propisno organizovana prema zakonu koji se primjenjuje u Republici Moldovi, kao i kompanije sa pravom fizičkih lica, koje imaju sjedište i vrše stvarne poslovne aktivnosti na teritoriji Republike Moldove.

3. Izraz "prihod" označava iznos dobiven od investicije u određenom vremenskom periodu i posebno, mada ne isključivo, uključuje rojalitete ili licencne naknade, profite, kamate, dividende, prihode od kapitala, honorare i druge naknade.

4. Izraz “teritorija” označava:

- a) u odnosu na Bosnu i Hercegovinu: svu kopnenu teritoriju Bosne i Hercegovine, njeno teritorijalno more, svu površinu, podzemlje i zračni prostor iznad, uključujući bilo koju pomorsku oblast smještenu iza teritorijalnog mora Bosne i Hercegovine, koja jeste ili može u budućnosti biti, prema zakonu Bosne i Hercegovine, a saglasno međunarodnom pravu, označena kao područje unutar kojeg Bosna i Hercegovina može vršiti prava u odnosu na morsko dno i podzemlje i prirodne resurse;
- b) u odnosu na Republiku Moldovu: geografsku oblast sačinjenu od zemlje i podzemlja, voda i zračnog prostora iznad zemlje i teritorijalnih voda nad kojim Republika Moldova vrši svoja suverena prava i jurisdikciju, u skladu sa svojim zakonodavstvom i međunarodnim pravom.

Član 2.

Unapređenje i zaštita investicija

1. Svaka Ugovorna strana ohrabrivat će i stvarati povoljne, stabilne i transparentne uvjete za investitore druge Ugovorne strane da investiraju kapital na njenoj teritoriji i dopustit će takve investicije u okviru svojih zakona i propisa.
2. Investicijama investitora bilo koje Ugovorne strane bit će u svako doba odobren pošten i pravičan tretman i uživat će punu zaštitu i sigurnost na teritoriji druge Ugovorne strane. Nijedna Ugovorna strana neće ni na koji način, nerazumnim ili diskriminatorским mjerama, ometati proširivanje, upravljanje, održavanje, korišćenje, uživanje ili raspolaganje, na svojoj teritoriji, investicijama investitora druge Ugovorne strane.

Član 3.

Nacionalni tretman i Tretman najpovlaštenije nacije

1. Svaka Ugovorna strana će na svojoj teritoriji odobriti investicijama i prihodima investitora druge Ugovorne strane tretman koji ni u kojem slučaju neće biti manje povoljan od onog koji odobrava investicijama i prihodima svojih vlastitih investitora ili investicijama i prihodima investitora bilo koje treće države, zavisno od toga koji je povoljniji za investitore druge Ugovorne strane.
2. Nijedna Ugovorna strana neće na svojoj teritoriji podvrgnuti investitore druge Ugovorne strane, u pogledu proširivanja, upravljanja, održavanja, korišćenja, uživanja ili raspolaganja njihovim investicijama, tretmanu manje povoljnom od onog koji pruža svojim vlastitim investitorima ili investitorima bilo koje treće države, zavisno od toga koji je povoljniji za investitore druge Ugovorne strane.
3. Odredbe stavova 1. i 2. ovog člana neće biti sačinjene tako da obavezuju jednu Ugovornu stranu da na investitore druge Ugovorne strane proširi korist bilo kojeg tretmana, prednosti ili povlastice koji rezultiraju iz:
 - a) članstva ili pridruživanja bilo kojoj postojećoj ili budućoj zoni slobodne trgovine, carinskoj uniji, ekonomskoj uniji ili sličnom međunarodnom sporazumu u kojem je

Ugovorna strana članica ili to može postati;

- b) sporazuma o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja ili bilo kojih drugih aranžmana koji se u cijelosti ili većim dijelom odnose na pitanja oporezivanja.

Član 4.

Nacionalizacija i eksproprijacija

1. Investicije investitora bilo koje Ugovorne strane neće biti nacionalizovane, ekspropisane, rekvirirane ili podvrgnute mjerama koje imaju isti efekat kao i nacionalizacija ili eksproprijacija (u daljem tekstu: "eksproprijacija") na teritoriji druge Ugovorne strane, izuzev u javne svrhe koje su povezane sa unutrašnjim potrebama i po propisnom pravnom postupku, na nediskriminatorskoj osnovi i uz brzu, adekvatnu i efektivnu kompenzaciju.
2. Takva kompenzacija će predstavljati pravičnu tržišnu vrijednost pogođene investicije neposredno prije eksproprijacije ili prije nego predstojeća eksproprijacija bude javno poznata na način koji utiče na vrijednost investicije, zavisno od toga šta je ranije. Kompenzacija će uključivati kamatu po normalnoj komercijalnoj stopi važećoj na tržištu za tekuće transakcije, od datuma eksproprijacije do datuma isplate. Naknada će biti plaćena u slobodno konvertibilnoj valuti i učinjena prenosivom bez odlaganja u zemlju koju su odredili odnosni tražioci.
3. Pogođeni investitori bilo koje Ugovorne strane imat će pravo, u skladu sa propisima i pred sudovima ili drugim nezavisnim organima Ugovorne strane koja vrši eksproprijaciju, na hitno preispitivanje pravovaljanosti eksproprijacije, njenog postupka i procjene investicije, u skladu sa principima utvrđenim u stavu 1. ovog člana.

Član 5.

Kompenzacija za gubitke

Investitorima bilo koje Ugovorne strane koji trpe gubitke, uključujući štete, u odnosu na svoje investicije na teritoriji druge Ugovorne strane, usljed rata ili drugog oružanog sukoba, revolucije, državnog vanrednog stanja, pobune, ustanka ili nereda, bit će od strane druge Ugovorne strane odobren tretman, u pogledu restitucije, obeštećenja, kompenzacije ili drugog rješenja, ne manje povoljan od onog koji ta Ugovorna strana odobrava svojim vlastitim investitorima ili investitorima bilo koje treće države, zavisno od toga koji je povoljniji za investitore druge Ugovorne strane.

Član 6.

Transferi

1. Svaka Ugovorna strana garantovat će investitorima druge Ugovorne strane, nakon ispunjenja njihovih poreskih obaveza, slobodan transfer uplata koje se odnose na njihove investicije u i iz svoje teritorije. Takvi transferi uključivat će posebno, mada ne isključivo:
 - a) početni kapital i dodatne iznose potrebne za održavanje i razvoj investicije;

- b) prihode od investicije;
 - c) sredstva za otplatu kredita koji se odnose na investiciju;
 - d) prihode od potpune ili djelimične prodaje ili likvidacije investicije;
 - e) bilo koju kompenzaciju ili drugo plaćanje koji se odnose na članove 4. i 5. ovog Sporazuma;
 - f) plaćanja dobijena na osnovu riješenih sporova;
 - g) nepotrošene zarade i druge naknade državljana angažovanih iz inostranstva u vezi sa investicijom.
2. Transferi će biti izvršeni bez nepotrebnog odlaganja u konvertibilnoj valuti po deviznom kursu koji se primjenjuje na dan transfera.
 3. Transferi će biti obavljani u skladu sa procedurama koje su ustanovljene deviznim propisima Ugovorne strane na čijoj teritoriji je investicija izvršena, a koje neće povlačiti odbijanje, suspenziju ili denaturalizaciju takvog transfera.
 4. Ugovorne strane obavezuju se da takvim transferima odobre tretman ne manje povoljan od tretmana odobrenog transferima koji potiču od investicija izvršenih od strane investitora bilo koje treće države.

Član 7. Subrogacija

1. Ako jedna Ugovorna strana ili agencija koju je ona odredila izvrši zakonito plaćanje bilo kojem od svojih investitora, po garanciji ili ugovoru o osiguranju od nekomercijalnih rizika, koje je dala u odnosu na investiciju, druga Ugovorna strana priznat će, unatoč svojim pravima iz člana 10. ovog Sporazuma, valjanost subrogacije u korist prvonavedene Ugovorne strane ili njene agencije bilo kojeg prava ili potraživanja koje je imao investitor.
2. Ugovorna strana ili njena agencija na koju su prenijeta prava investitora bit će u svim okolnostima ovlaštena na ista prava i na isti tretman kao i oštećeni investitor, u pogledu plaćanja koja proističu iz tih prava.
3. U slučaju subrogacije, kako je definisano u stavu 1. ovog člana, investitor neće podnositi tužbu ili drugi zahtjev, osim ako nije ovlašten da tako postupi od strane Ugovorne strane ili njene agencije.

Član 8. Rješavanje sporova između investitora i Ugovorne strane

1. Bilo koji spor koji može nastati između jedne Ugovorne strane i investitora druge Ugovorne strane u vezi sa investicijom na teritoriji te druge Ugovorne strane, rješavat će se na prijateljski način putem konsultacija i pregovora.

2. Ako se takav spor ne može riješiti na način iz stava 1. ovog člana u roku od tri mjeseca od datuma zahtjeva bilo koje strane za rješavanje spora na prijateljski način, odnosni investitor može pokrenuti spor bilo pred:
 - a) Nadležnim sudom ili administrativnim tribunalom Ugovorne strane na čijoj teritoriji je investicija izvršena; ili
 - b) Ad hoc arbitražnim tribunalom ustanovljenim prema Arbitražnim pravilima Komisije Ujedinjenih naroda za međunarodno trgovinsko pravo (UNCITRAL); ili
 - c) Međunarodnim centrom za rješavanje investicionih sporova (u daljem tekstu: "Centar") putem posredovanja ili arbitraže, ustanovljenom prema Konvenciji o rješavanju investicionih sporova između država i državljana drugih država, otvorenoj za potpisivanje u Washington-u D.C. 18. marta 1965. godine (u daljem tekstu: "Konvencija"), u slučaju da su obje Ugovorne strane postale članice Konvencije.
3. Kompanija koja je osnovana ili konstituisana prema zakonima koji su na snazi na teritoriji jedne Ugovorne strane i u kojoj je prije no što je nastao takav spor većina dionica bila u vlasništvu investitora druge Ugovorne strane, bit će, u skladu sa članom 25. (2) (b) Konvencije, tretirana u svrhe ove Konvencije kao kompanija druge Ugovorne strane.
4. Nijedna Ugovorna strana neće nastaviti posredstvom diplomatskih kanala bilo koji spor koji je pokrenut pred Centrom, osim ako:
 - a) Generalni sekretar Centra, ili komisija za posredovanje ili arbitražni tribunal kojeg je Centar konstituisao, ne odluči da spor nije pod jurisdikcijom Centra; ili
 - b) Druga Ugovorna strana bude propustila da se povinuje ili da ispoštuje bilo koju odluku donesenu od strane arbitražnog tribunala.
5. Arbitražna odluka zasnivat će se na:
 - odredbama ovog Sporazuma;
 - zakonima Ugovorne strane na čijoj teritoriji je investicija izvršena uključujući pravila koja se odnose na sukobe zakona; i
 - pravilima i općeprihvaćenim principima međunarodnog prava.
6. Arbitražna odluka bit će konačna i obavezujuća za obje strane u sporu i bit će izvršena u skladu sa propisima odnosne Ugovorne strane.
7. Ugovorna strana neće se za vrijeme arbitražnog postupka ili izvršavanja odluke pozivati u vidu odbrane, prigovora, protuzahitjeva, prava na odštetu ili drugih razloga, na činjenicu da je investitor koji je strana u sporu dobio ili će dobiti, shodno ugovoru o osiguranju ili garanciji od političkih rizika, odštetu ili neku drugu naknadu za svu navodnu štetu ili njen dio.

Član 9.
Konsultacije i razmjena informacija

1. Na zahtjev jedne Ugovorne strane druga Ugovorna strana će bez nepotrebnih odlaganja pristupiti razgovorima o tumačenju i primjeni ovog Sporazuma.
2. Na zahtjev bilo koje Ugovorne strane, razmijenit će se informacije o uticaju koji zakoni, propisi, odluke, administrativne prakse ili procedure ili politike druge Ugovorne strane mogu imati na investicije obuhvaćene ovim Sporazumom.

Član 10.

Rješavanje sporova između Ugovornih strana

1. Sporovi između Ugovornih strana u vezi sa tumačenjem ili primjenom ovog Sporazuma bit će, ako je to moguće, rješavani putem konsultacija i pregovora posredstvom diplomatskih kanala.
2. Ako se spor između Ugovornih strana ne može riješiti na način iz stava 1. ovog člana u roku od šest mjeseci od datuma zahtjeva za rješavanjem, spor će na zahtjev bilo koje Ugovorne strane biti podnesen arbitražnom tribunalu od tri člana.
3. Takav arbitražni tribunal bit će konstituisan za svaki pojedini slučaj na sljedeći način. U roku od dva mjeseca od datuma prijema zahtjeva za arbitražu, svaka Ugovorna strana imenovat će jednog člana tribunala. Ta dva člana zatim će izabrati državljanina treće države koji će po odobrenju Ugovornih strana biti imenovan predsjedavajućim tribunala. Predsjedavajući će biti imenovan u roku od dva mjeseca od dana imenovanja druga dva člana.
4. Ako u toku perioda određenih u stavu 3. ovog člana nisu izvršena potrebna imenovanja, bilo koja od Ugovornih strana može pozvati Predsjednika Međunarodnog suda pravde da izvrši potrebna imenovanja. Ako je Predsjednik državljanin bilo koje od Ugovornih strana ili je na neki drugi način spriječen da obavi navedenu funkciju, Potpredsjednik će biti pozvan da izvrši potrebna imenovanja. Ako je Potpredsjednik državljanin bilo koje od Ugovornih strana ili je takođe spriječen da obavi navedenu funkciju, bit će pozvan najstariji član Međunarodnog suda pravde, koji nije državljanin ni jedne od Ugovornih strana, da obavi potrebna imenovanja.
5. Tribunal će odrediti svoj vlastiti postupak.
6. Arbitražni tribunal donijet će svoju odluku većinom glasova. Takva odluka bit će konačna i obavezujuća za obje Ugovorne strane.
7. Svaka Ugovorna strana snosit će troškove svog člana tribunala i svog predstavljanja u arbitražnom procesu; troškove Predsjednika i ostale troškove Ugovorne strane će snositi u jednakim dijelovima. Tribunal može, međutim, u svojoj odluci naložiti da veći dio troškova snosi jedna od Ugovornih strana, i ta odluka bit će obavezujuća za obje Ugovorne strane.
8. Spor neće biti podnešen Međunarodnom arbitražnom tribunalu za rješavanje spora u skladu sa ovim članom, ako je isti spor već dostavljen na rješavanje drugom arbitražnom sudu u skladu sa članom 8. ovog Sporazuma sve dok taj postupak još traje. Ovo ne utiče na mogućnost rješavanja spora u skladu sa stavom 1 ovoga člana.

Član 11.
Primjena drugih pravila

Ako odredbe zakona bilo koje Ugovorne strane ili obaveze prema međunarodnom pravu, koje postoje ili koje će se kasnije ustanoviti između Ugovornih strana kao dodatak sadašnjem Sporazumu, sadrže pravila, bilo opća ili posebna, koja investicijama investitora druge Ugovorne strane daju pravo na povoljniji tretman od onog koji je predviđen sadašnjim Sporazumom, takva pravila će, dok traju i do mjere do koje su povoljnija, imati prednost nad sadašnjim Sporazumom.

Član 12
Primjena Sporazuma

Ovaj Sporazum će se primjenjivati na investicije izvršene ili dobijene nakon njegovog stupanja na snagu.

Član 13.
Stupanje na snagu, trajanje i prestanak

1. Ovaj Sporazum bit će podvrgnut ratifikaciji i stupit će na snagu na datum na koji Ugovorne strane budu razmijenile ratifikacione dokumente.
2. Ovaj Sporazum ostat će na snazi za period od deset godina od dana njegovog stupanja na snagu i nastavit će da važi ako se ne otkáže u skladu sa stavom 3. ovog člana.
3. Bilo koja Ugovorna strana može, uz davanje pisane obavijesti drugoj Ugovornoj strani godinu dana unaprijed, otkazati ovaj Sporazum na kraju početnog perioda od deset godina ili u bilo koje vrijeme nakon toga.
4. U odnosu na investicije izvršene ili stečene prije datuma prestanka ovog Sporazuma, odredbe svih drugih članova ovog Sporazuma ostat će na snazi za daljnji period od deset godina od dana prestanka.
5. Ovaj Sporazum može biti izmijenjen pisanim dogovorom između Ugovornih strana. Bilo koja izmjena stupit će na snagu po istoj proceduri koja se zahtijeva za stupanje na snagu ovog Sporazuma.
6. Ovaj Sporazum važi bez obzira na to da li između Ugovornih strana postoje diplomatski ili konzularni odnosi.

U POTVRDU OVOGA potpisani predstavnici, propisno za to ovlašteni, potpisali su ovaj sporazum.

SAČINJENO u _____ dana _____ 200__ u dva originala na

bosanskom/hrvatskom/srpskom, moldovskom i engleskom jeziku. Svaki originalni tekst je jednako autentičan. U slučaju razlika u tumačenju engleski tekst bit će mjerodavan.

ZA
BOSNU I HERCEGOVINU

ZA
REPUBLIKU MOLDOVU
